
Dzieci na polu walki

Skrót: Badania obrazowania funkcji mózgu (fMRI) z 2011 roku wykazały, że dzieci, które doświadczały przemocy w rodzinie wykazują podwyższone aktywności mózgu, analogiczne do aktywności mózgu żołnierzy walczących na wojnie.

Naukowcy z Uniwersyteckiego College'u Londyńskiego (UCL) i Centrum Anny Freud w badaniu posłużyli się badaniem fMRI. Zauważyli oni, że dzieci narażone na przemoc w rodzinie wykazały zwiększoną aktywność mózgu w obszarach: ciała migdałowatego oraz przedniej części wyspy (płat kory mózgu leżący w głębi bruzdy bocznej), w odpowiedzi na prezentowaną im twarz złą, gniewną.

Badanie polegało na tym, że dzieciom które doznawały przemocy (grupa liczyła 20 dzieci, były to dzieci z udokumentowaną przemocą) oraz dzieciom nie narażonym na doznawanie przemocy (grupa kontrolna, która liczyła 23 dzieci), pokazano zdjęcia twarzy kobiet i mężczyzn, które wyrażały takie emocje jak: smutek, spokój, złość. Średni wiek przebadanych dzieci to 12 lat. Zadaniem dzieci było zdecydować, czy pokazana twarz jest twarzą kobiety czy mężczyzny – kolejność twarzy wyrażających emocje była przypadkowa.

Co ciekawe, taką wzmożoną aktywność mózgu podczas wcześniejszych badań fMRI, wykazali żołnierze narażeni na gwałtowne sytuacje bojowe.

Ciało migdałowe oraz przednia część wyspy zwiększają swoją aktywność w sytuacjach związanych z wykrywaniem zagrożeń i przewidywaniem bólu. Naukowcy uważają, że wysoka aktywność tych obszarów powoduje „hiperświadomość” zagrożeń środowiskowych, poprzez którą zarówno dzieci, jak i żołnierze przystosowują się do swojej sytuacji.

Naukowcy tłumaczą, że to dopiero początek poznawania wpływu doświadczenia przemocy przez dzieci na funkcjonowanie ich mózgu oraz systemu nerwowego. Badania te są ważne, ponieważ są one pierwszymi wskazówkami do tego w jaki sposób poszczególne części mózgu dziecka mogą adoptować się do doświadczeń przemocy domowej.

Dr McCrory powiedział, że badane dzieci były zdrowe, żadne z nich nie miało problemów ze zdrowiem psychicznym.

Badania wykazały, że narażenie dzieci na przemoc jest związane ze zmienionym funkcjonowaniem mózgu, którym nie muszą towarzyszyć objawy psychiatryczne. Zmiany te mogą stanowić jednak podstawowy czynnik ryzyka neuronalnych zmian, które jednocześnie zwiększają czynnik ryzyka wystąpienia później zaburzeń psychicznych. W dłuższej perspektywie zwiększają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów emocjonalnych, zwiększa to również podatność tych dzieci, na wystąpienie w późniejszych etapach życia, zaburzeń lękowych.

Profesor Peter Fonagy, dyrektor naczelny Centrum Anny Freud oraz profesor psychologii na UCL, powiedział, że badanie dr McCrory jest badaniem przełomowym oraz, że jest to ważny krok, aby zrozumieć jakie konsekwencje dla mózgu dziecka niesie ze sobą przemoc. Zrozumienie tych mechanizmów powinno być również przyczyną opracowania skuteczniejszych metod pracy z dziećmi. Celem ich powinno być chronienie dzieci przed skutkami złego traktowania.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy
w Rodzinie „Niebieska Linia” na zlecenie Państwowej
Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
801 12-00-02 (płatny pierwszy impuls)

Dr McCrory powiedział: "Nawet jeśli wiemy, że maltretowanie stanowi jeden z najsilniejszych środowiskowych czynników ryzyka, związanych z lękiem i depresją, stosunkowo niewiele wiadomo, jak taki rodzaj nieszczęścia/niedoli wpływa na późniejszą wrażliwość/podatność dziecka"

Następnym krokiem według badacza jest próba ustalenia jak trwałe są to zmiany. Przecież nie u każdego dziecka narażonego na przemoc w rodzinie dojdzie do rozwoju problemów ze zdrowiem psychicznym. Wiele z tych dzieci wykazuje się większą elastycznością w dostosowaniu się do otaczającej ich rzeczywistości uwikłanej w przemoc, które „odbijają się” i w późniejszych etapach życia prowadzą szczęśliwe życie. Naukowcy chcą dowiedzieć się znacznie więcej o tym, jakie mechanizmy się za tym kryją.

opracowała: Ewelina Nęcka

na podstawie: <http://www.ucl.ac.uk/news/news-articles/1112/111205-maltreated-children-fMRI-study>